הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ט

ספר

מדרש כונן

מיוסד על פסוק

חי בהכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה

זו יקופל סדר נטילת ידים ומקוה מדוקי גן עדן מדוקי גיהנם. ועוד כמה ענינים עמוקים מנפלאות התורה יתברך. דברים העומדים נכונו על פולס מתיקים כספירים להלביש נטילת ידים לבוא לחג"י מלומדים בני גלמדים.

ועיד נוסף לזה בסדר

מעין חכמה

זו יקופל נפלאות משבע"ה ועליהו לשמים לקבל לם התורה. לשר זה כמה לח נדפס ולח נמלח חף לחד בעיר וכדי לזכות לם הרבים עמלתי לה וליח לסוך דברים עמוקים וזכות הרבים יעמוד לי שלח תמיך חוכם ממי זרעי שכי"ב

מדרש כונך.

כתיב ד' בחכמה יסד ארץ זו תורה. תורה זו אנה שמה ואנה
הייתה למה נקרא שמה תורה מפני שירדה הוראה לעולם.
ועור נק"א שמה תורה שהיא בגימ' תרי"א וב' דברות אנכי ולא
יהיה לך ששמעו מפי הבורא הרי תריג. וכן כתוב תורה צוה
לנו משה. ד"א תורה בלשון יון קרין למראה ודמות תוריאה.
כלומר שהיתה סתומה ואח"כ נראית וניתנה לישראל. והיתה
גנוזה בעליונים קודם שנבראו שמים וארץ. ומה שמה היה אמון
כתיב ואהיה אצלו אמון ושמא תאמר שהיתה כתובה על ספר
ועדיין לא נבראת בהמה והיה לשוט ממנה עור לעשות גויל
להיכתב עליו. וא"ת על כסף וזהב או מיני מתכות עדיין
לא נבראו ולא נזדכבו ולא סענחו בעולם. וא"ת על לוח עץ עדיין
לא נבראי האילנות בעולם. ועל מה היתה כתובה ובמה היתה
כתובה באש שהורה ע"ג אש לבנה. והיתה קשורה בזרוע של
הקב"ה שנאמר אש דת למו ומה שמה אמון שנאמר ואהיה
אצלי אמון. כיון שנסתכל הקב"ה הביט כאן וכאן ואין
מלאך בשמים ונתאוה לבראות עולם לעשות אדם להתעסק בתורה
שנאמר והוא באחד ומי ישיבנו וגו' ונתיעץ עם התורה שהיא
חכמה לבראות עולם שנאמר ד' בחכמה יסד ארץ וגו' בדעתו
תהומות נבקעו ושחקים יערפו טלי הכמה בגימ' ע"ג שמות ח'

שמונה כ' עשרים. מ' ארבעים. ה' חמשה. הרי ע"ג שמות
על זרועו של הקב"ה באחד מהן נברא האור. ובאחד אש. ובאחד
מים. הרי ג' נשארו מהן ע' שמות. ועל כל שם ושם יכול לבראות
עולם כזה. ובהן עתיד לבראות עולמות כמה וכמה להנחיל
לצדיקים לעתיד לבא להרחיב בהם ולמלא בהם אוצרותם שנאמר
להנחיל אוהבי יש וגו'. מה עשה נטל שם מן התורה ופתה אותם
ונטל ממנה אחד שלא נמסר לכל בריה שנאמר זה שמי לעלם
תסר וייי כתיב לשון העלמת והצינק והטעף ממנו ג' טפות מן
הים ונתמלאת כולו מים. ורוח הקדש ושכינת הקדש הבורא
מרחפת ומנשבת עליו שנאמר ורוח אלקים וגו' פתח התורה ונטל
ממנה שם שני והוציאו משם ג' טפות של אורה. אחת לאור
העה"ז ואחת לאור העה"ב ואחת לאור התורה. לאור העה"ז שנא'
ויאמר אלהים יהי אור וגו' לאור העה"ב שנאמר קומי אורי וגו'
לאור התורה שנאמר כי נר מצוה ותורה אור. פתח התורה והוציא
השם שלישי והוציא ממנה ג' טפות של אש והוסק ממנה כל
העולם כולו מאותו האש חוץ מאש בני אדם שנאמר מימינו אש
דת למו ונתמלאת כל העולם כולו מים ואורה ואש כיון שראה
הקב"ה מימינו אש ומשמאלו אורה ומתחתיו מים נטלן ועירבן
שנים שנים ונטל אש ומים ועשה מהן שמים ועירבן אש ומים
נטל מים ואורה ועירבן זה עם זה ועשה מהן סובה של חשך ועני
כבוד שנאמר ישת חשך סתרו סביבותיו סוכתו וגו'. נטל אש
ומים ועשה מהן חיות הקדש ועשה שמים ואמר להם התמתחו
כאהל וחיו נמתחין מעצמם שנאמר הנוטה כדוק שמים וגו' עד
שאמר להם הקב"ה די. התחיל הקב"ה לעמוד באורה ושכינתו
בעליונים

מדרש בונן

ז וסגר בעד האוכל וחתם ונעל הלונותיו. אמר הקב"ה אור זה אם נגלהו לבניו הוא הולך חישך זה להגניזו אם אגלה שניהם כאחת נמצאו מלאכי השרת רואין ואינן נראין. ואם נתערב שניהם לזווגם אין אותם שוה כאחד אלא אפריד ואנטיל האור מן החושך. ויהי האור שרוי אצלו שנאמר ונהורא עמיה שרא והחושך ישכון למטה שנאמר וחושך על פני תהום שנאמ' וירא אלקים את האור כי טוב. ויבדל אלקים וגו'. וכתיב ויקרא אלקים לאור יום וגו'. יום ראשין נמל גוש של שלג מתחת כסא הכבוד וזרק על פני חמים במיצעו של עולם ונעשה ארץ שנאמר כי לשלג יאמר הוי ארץ. ולקה אבן שתיה וירה אותה במקום בית המקדש ונתיסד עליה העולם שנאמר או מי ירה אבן פינתה וקרא לארץ ועמדה במקומה כדי שלא תזוז לא לכאן ולא לכאן. כאניה בסילגים שנאמר אלדים דבר ויקרא ארץ וכיון שזרח אורו על א"י זרח בה תחילה ומשם האיר לכל העולם כולו שנאמר מציון מכלל יופי אלדים הופיע. כיצד האירו לבש טליתו ונתעטף באורו והאיר לעולם שנאמר עוטה אור כשלמה וגו' והיו המים כל אותו היום מכסין את הארץ והייתה מתמוגגת עד שלבש לבוש גיאות ונתתקנה כבידו שנאמר ד' מלך גאות לבש וגו' ותגר מחגורת של עוז והעמידה בעוזו שנאמר ד' עוז התאזר אף תיכון וגו' יום ב' אמר ידי רקיע בתוך המים וגו' אמר למים התפלגו לשני חצאים ותעלו חצייכם למעלה וחצייכם למטה וזדו ועלו כולם למעלה אמר להם הקב"ה אני אמרתי לכם עלו הצייכם למעלה, ואתם עליתם כולכם למעלה אמרו המים לא נרד העיזו לפני הבורא ולכך נקראו מים עזים שנא' ובמים עזים נתיבה מה עשה הקב"ה הושיט אצבע קטנה

וקרעם לשני חלקים ונפלו חצים למטה בעל כרחם ההיל ואמר
אלהים יהי רקיע אל תקרא רקיע אלא קריע. ובקש הקב"ה לשרפן
עד שעמדו והתחננו לפניו אמר להן דעו שאני מבקש להעביר
בנו בנעלים בתוככם אם אני מבקש לעשותכם ים ים ואם יבשה
יבשה מיד התנה הקב"ה עמהן זה התנאי שנאמר וישב הים
לפנות בקר לאיתנו אל תקרי לאיתנו אלא לתנאי שהתנה עמהן
בראשונה. ועוד התנה עמהן להסתער שלא להניח את יונה לילך
תרשישה ולאחר שחצה את המים ברא אראלים ומלאכים ואופנים
ושרפים וחשמלים ונפח באיש והסיק ז' מדורי גיהנם. יום ג' ברא
כל עצים ואילנות בג"ע ובעה"ז ברא כל מיני ס"ק ומאכל. כיון
שראו ארזי לבנון ואלוני בשן וכל אילנות חגבוהים כי נבראו
תחילה בארץ מיד גבהו למעלה וגאו בעצמן. אמר הקב"ה אני
שונא גאון וגובה ואין גאה בעולם אלא אני. מיד ברא הר הברזל
וכיון שראו כן האילנות שברא הר הברזל בכו. לכך נקראו
האילנות בכאים שנאמר ממיל הבכאים ומתרגם מקביל אילניא.
א"ל הקב"ה למה תבכו אמרו לו לפי שבראת הר הברזל כבר
שיעקרנו ממטעינו והיינו סבורים שאין בעולם גבוהין כמותינו
ועכשיו נברא משחית לחבלינו אמר להן הקב"ה מכם יצא בית
יד לגרזן שיקצו אתכם ואעשה אני כי אתם תשלטו בו והוא בכם
ועשה שלום ביניהם. יום נשל אש וחתמו ושבעו וקרא שמו
שמש שמש משמשת העולם. בו ביום נשל אור וחתמו ושבעו
וקרא שמו ירח ירוץ אורח יקראו סהר שם שמש בלילה להאיר העולם
שהוא חשוך כבית הסוהר והיו שניהם שוין ושקולין כאחד ההיד
ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים שניהם היו גדולים עד

שקטרגה

הלבנה לחמה ואמרה לפני הקב"ה רבש"ע למה זה
בראת עולמך בבית א"ל להודיע לכל בריותי שבי"ת שנים בנגד
שני עולמות ושני עדים אמרי לפניו רבש"ע איזה עולם גדול
מחבירו העה"ז או העה"ב. א"ל העה"ב גדול מן העה"ז. אמרה לפניו
רבש"ע מפני מה בראת שני עולמות העה"ז קטן ועה"ב גדול.
בראת שמים וארץ שמים גדולים מן הארץ. בראת אש ומים
ומים מכבין את האש בראת שמש וירח צריך שיהיה אחד גדול
מחבירו. אמר הקב"ה גלוי וידוע לפני שבדעתך שאגדיל אותך
ואמעיט אותו הואיל וקטרגת עליו לכי ומעטי את עצמך א' מס'
לאור החמה. מיד אמרה לפניו רבש"ע על דבר א' שאמרתי
לפניך נענשתי כל כך א"ל עת ד להחזיר אורך כאור החמה שנא'
והיה אור הלבנה כאור וגו' אמרי לפניו רבש"ע אור החמה מה
תהא עליה. א"ל עדיין את מקטרגת היי שיהא אורה שבעתיים
ההי"ד ואור החמה יהיה שבעתים כאור ז' הימים יום ה' נטל הקב"ה
אור ומים וברא מהן לויתן ואשתו וכל דגיהם ותלה כל העולם
כולו על סנפיריו של לויתן ועירב רקק הטים בהן וברא בהן זיז
שדי וכל עוף השמים. ותלה רגליו של זיז שדי על סנפיריו של
לויתן. וראשו כנגד כסא הכבוד. וברא אופן אחד בארץ וראשו
כנגד חיות הקודש והוא מתורגמן בין ישראל לאביהן שבשמים
שנא' וארא והנה אופן אחד בארץ אצל החיות. וסנדלפון שמו
וקישר קשרים לבעל הכבוד מקדושות וברוך הוא ואמן יהא
שמיה רבא שעינין בני ישראל בבתי כנסיות ומשביע את הכתר
בשם המפורש והוך ועולה לו בראש הגדון מבאן אמרו חכמים
כל המבטל קדוש וברוך ואמן יהי שמי' רבא גורם למעט העטרה

והייב נידוי עד שושיב. ויביא קרבן לפני הצדיקים לע
יום ו' נטל מים ועפר ואזב וברא בהמות בהרי אלף ושור שהוא
רועה אלף ההים בכל יום ומשחקין בכל יום בנ"ע לפני. הבורא
וברא בהמות וחיות ושרצים ורמשים ואח"כ כנס כל מלאכי השרת
כיתות כיתות א"ל נעשה אדם וכו' אמרו לפניו רבש"ע מה אנוש
כי תזכרנו וגו' והיא היתה כת של מיכאל מיד שרפן באשו
הגדולה והשאיר מהן מיכאל לבדו. קרא לכת גבריא"ל וא"ל
כמו שאמרו לו הראשונים ושרפן באשו הגדולה והשאיר מהן
גבריאל לבדו קרא לכת לביא"ל אמר לפניו רבש"ע ומי יאמר
לך מה תעשה עשה כרצונך בעולמך כי כך נאה לך. א"ל
הקב"ה לביא"ל יפה ראית לעצמך שריפאתה מה שהרסו חבריך
מיד ההדיק את שמו וקרא שמו רפאל ומסר בידו כל מיני
רפואות שבעולם. אמר למיכאל לך הבא לי עפר ממקום בית
המקדש וכן עשה וצברו הקב"ה בידו ועשאו לאדם הראשון
שנאמר ויצר ד' אלהים את האדם עפר וגו' ומנה הקב"ה למיכאל
וגבריאל על ישראל. רפאל מינה על מיני רפואות ומסר בידו
כל מיני דוגמות שבעולם כדוגמות מים העליונים כן דוגמת מים
התחתונים יש ערוגה אי שבולה דוגמה אחת גזרת המלך היא
שאפילו דוגמה אי מיינקת מבולן ואם מתקבצין כל באי העולם
אינן יכולין לעשות כדוגמה אחת ההיד מה רבו מעשיך ד' וגו'
ואין לך עשב ועשב שאין מלמעלה ושמזרו
ומביאו בעיתו ובזמניהו. הה"ד המוציא מזרות בעיתו: הסלת.

[redacted]תחיל מדת העולם. בסיעתא דבורא עולם.

ת"ר ישובו של עולם מהלך ת"ק שנה. שליש ים שליש מדבר שליש ישוב. וכמה שליש קמ"ו שנה י"ה חדשים. וכמו מן המקרא אשר נשבע ד' לאבותיכם לתת להם כימי השמים על הארץ. ושנית האבות ת"ק שנים הוו הרי גבהו של עולם מן הארץ. ושמים ת"ק וכנבהו כן ארכו שנאמר כי גבהו שמים על הארץ וגו' וכתיב כרחוק מזרח ממערב וגו' וכתיב ומתחם כאהל לשבת מניין ומהחם בגימ' תק"ד דל מינייהו ד' לד' רוחות עלמא דלית בהו ישוב. וכן כתיב מי שם ממדיה כי תדע. כ"י תד"ע בגימ' תק"ד הוו שני שלישי יבשה דכתיב ותראה היבשה מהצה ישוב ומחצה מדבר שממה. היבשה בגימטריא שכ"ב הוו שליש ים דכתיב ולמקוה המים קרא ימים למק"וה בגימ' קפ"א. הוו הרי תק"ד דל מינייהו תלת לתלת רוחי וא"ת דהתם תק"ד והכא תק"ג התם דתהומי דיבשה הוא הכא בומים ליבשה לא בעי תחום. והא יתירין ליה תלת רומה על היבשה הני לשאר ימים דאע"ג דיבשת גינהו קרי להו ימים וקא חשיב להו בהדי ימים דכתיב ולמקוה המים וגו' וקא חשיב להו בהדי יבשה דכתיב ויקרא אלדים ליבשה ארץ משום דתהום דיבשה הוי ומי אוקיינום לא תהים יבשה היא ליב"שה שמ"ז הוו. ותרי תילתא דחמש מאה מדבר וישוב של"ג שנים לד' ירחין הוי הנך חד יתירי לנסין (פי' איים) שבים וקרי להו יבשה דכתיב ויקרא אלדים ליבשה ארץ אלו לשון שנים שאעפ"י שעומדים בתהום יש הם קדוין ארץ ולמקוה המים קרא ימים זה ים סדום ים סליתו

וים

וים דמוך וים המלח וים הערבה, וים טבריה וים הגדול שהן תחומי מי אוקיינוס הן קרואין ימים שנ' ולמקוה המים וגו':

מזרח גן עדן

אלף ד' פנות ד' רוחות העולם סביבות ישיבו. מרוח מזרחית עדן שנאמר ויטע אלהים גן בעדן וגו' מרוח מזרחית ושיעורו ה' מאות אלף שנים. ובו ד' כתות של צדיקים ובתים בנויים בו וכל בית ובית י"ב רבוא מיל. ולמעלה גבוה מאה רבוא מיל. הבית הראשון שכנגד פתח ראשון שבג"ע שוכנים בו גרי צדק שנתגיירו מאהבה וקירותיו מזכוכית לבנה מובהקת באספקלריא וקורותיו ארזים ועובדיה הנביא ממונה עליהן ומלמדן תורה. הבית השני פתח שער פתוח וקורותיו מכסף צרוף מזוקק וקירותיו ארזים והשוכנים בו בעלי תשובה שנצרפים מכל חטא ככסף מכל מיגים והממונה מנשה בן חזקיהו לרב עליהן ומלמדן תורה. הבית השלישי בנוי מכסף וזהב טוב ומכל מיני אבנים טובות ומרגליות והוא גדול מאד וכל טובות שמים וארץ שם הם. וכל מיני מגדים ומיני בשמים ומיני רוחנים נטועים שם. ובאמצעיתו עץ חחיים שנאמר ועץ החיים בתוך הגן. והוא גבוה ת"ק שנה יושבים תחת צילו אברהם יצחק ויעקב ושבטים וכל יוצאי מצרים ומיתי מדבר. ומשה ואהרן ממונים עליהם ומלמדים להם תורה ושם דוד ושלמה בעטרותיהן ושם כלאב בן דוד עודנו

ש לפני אביו ושם כל דור ודור מישראל חוץ מאבשלום
ומייעתו ומשה דורש להן כל התורה ואהרן מלמד לכהנים סדר
קטורת וכל כהן שחלל כהונתו בעוה"ז פניו מזיקות מפני הבושת
ויושב לבדד ושמים עד שיבא אליהו שנאמר ושיהר את בני לוי וגו'.
ומעין החיים עולים ויורדים נשמותיהם של צדיקים לשמים ומשמים
לג"ע כאדם שעולה ויורד בסולם והוא שתול על מקור מים חיים
שנאמר והי כעץ שתול על פלגי מים וגו' ומשם יצא נהר יובל
ומתחלק לד' נהרות שנאמר ונהר יוצא מערן להשקות את הגן וכו'
והי לד' ראשים והם גיחון והדקל ופישון ופרת. ויוצאין
משוטטים בעולם: ושעור הגן אלף שנים ושם מדגיעין כל
ישראל וגרי הצדק. אבל צדיקים גמורים ואבות העולם ועשרה
הרוגי מלוכה ובחוני שמד שמסרו נפשם למיתה על יחוד השם
נשמותיהן בישיבה של מעלה ויורדין בכל יום עם נפשות הצדיקים
שבג"ע ונשמותיהן שבג"ע עומדין חבורות חבורות איש ואנשי
ביתו בית ומשפחתו משפחה ומשפחה עד שבט הבא ממנו. וכן
כתיב ונאספת אל עמיך אל בני המשפחה ויאסף אל עמיו אל
בני השבטים. וקתידראות של אבנים טובות ומרגליות ומטות
מוצעות שם ויושבים ומויים ומשבחים להקב"ה חי העולמים איש
כראוי לו ונהנין מזיו השכינה והיו ג"ע. והיו גיהנם והם החרב
המתהפכת מחמי אש לציונן של ברד ומברד נחלי אש שלא
יכנס שם אדם בחייו שנאמר וישכן מקדם לג"ע את הכרובים
ושיעור להט החרב יו"ד שנים ובשנכנסים נשמות של ישראל
בג"ע טובלין אותה ברמ"ח נהרי בלסמון ואפרסמון ומכנסין אוריה
לג"ע ונהנין מזיו השכינה כפי מעשיו וכפי תורתו. הבית הד'

וקורותיו

וקורותיו מעצי זיתים והשוכנים שם ישראל שלקו בעו
מדדו בצילו של הקב"ה והיו נמוכים במתק שפתו ולמה בנו
מעצי זיתים על שהיו לחוצים בעה"ז ומרורים כזית הם עכשיו
מובהקין בג"ע כשמן זית. הבית ה' בנוי מאבני שהם וישפה
ואבני מלואים כסף וזהב ופז ובתם טיב וסביביו נהרי אפרסמון
ולפני הפתח יומשך ניחון ומסך מכל עצי לבונה וריח טוב ומטות
זהב וכסף ובגדי רקמה ויושבין שם משיח בן דוד ואליהו הנביא
ומשיח בן אפרים ושם אפריון מעצי הלבנון כענין המשכן
שעשה משה במדבר וכל כליו ועמידיו של כסף רפידתו זהב
מרכבו ארגמן ובתוכו משיח בן דוד שהוא תאב את ירושלים.
אליהו ז"ל תופשו בראשו ומניחו בחיקו ומחזיקו וא"ל סבול יסורין
נדין מרך שמיסרך על הטאת ישראל וכן כתוב והוא מחולל
מפשעינו מדוכא בעוונותינו עד זמן שיבא הקץ. וכל שנה
וחמישי. וכל שבת וי"ט באים אבות העולם ומשה ואהרן דוד
ושלמה וכל מלכי בית דוד ונביאים והסידים ומקבלין פניו ובוכין
עמו והוא בוכה עמהם ומחזיקין לו טובה וא"ל סבול דין מהך
שהקץ קרוב לבא ושלשלאות שבצוארך מתנתקות ואתה יוצא
לחרות ואף קרח וכל עדתו מתהננין כל יום ה' וא"ל עד מתי קץ
הפלאות מתי תשוב תהיינו ומתהומית הארץ תשוב תעלנו. והוא
א"ל איני יודע למו שאלו לאבות העולם והם מתבוישין והזרין
למקומן. הרי כתבנו רוח מזרחית וישוב שבה ומדרי ג"ע:

מערב מדבר

רוח מערבית מי אוקיינוס ובו איים רבים וישוב לשונות הרבה ועמים רבים ואחרין מדברות מלאים נחש שרף ועקרב וציה תהום אין אדם ואין זרע ואין אילן שם ושיעורו אלף אלפים וחת"ק שנים והוא משא מדבר ים ומתרגמינן ימא מערבא:

ציפון גיהנם

רוח צפונית וישובו ארץ בבל וכשדים חוץ מן הישוב אחוריהן אוצרות אש גיהנם ואוצרות שלג וברד וקישור וכפור וחושך ורוח סערה והוא אלף אלפים תשיה שנים. יש בו מהלך ה' שנים דירת שדין ומזיקין ורוחות מחבלין. ושם גיהנם ושיעורו ב' אלפי' ומאה שנה ולשם נדונים הרשעים בזי מדורי גיהנם ושם כת סמאל ורוח ציון אינה מסוכסכת שנאמר נוטה ציפון על תוהו. והי שנים הפרש בין דירת שדים ליישוב של רוח צפונית שאלמלא כן היו מחריבין העולם כולו. שר של גיהנם קיפוד שמו וחבירו השני נגדסגיאל. והשר השלישי סמאל והן ממונים על ג' פתחים גדולים הפתח האחד מדבר ושם ירדו לשאול קרח וכל עדתו ולשם ממוני ננדזניאל והפתח השני דומה של תרשיש וכן כתוב בתן שאול. שועתי ולשם ממונה קיפויד. הפתח השלישי בגיא בן הנום נכח

ציון ירושלים שנא' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים תנור אלא גיהנם שנאמר כי הנה יום בא בוער כתנור. וד' מדורין יש בגיהנם ואלו שמותן שאול הילוכה ג' מאות שנים ולשם נידונין קרח וכל עדתו י"ב חדש כבשר בקלחת. אבדון הילוכה ש' שנים ולשם אובדות נשמות של רשעים. באר שחת הילוכה ש' שנים לשם נידונים הגזלנים הגנבים ועושקים שכר שכיר בי בורות שם ממלאין מזה ושופכין לתוך השני וזה אינו מתרוקן וזה אינו מתמלא. טיט היון ש' שנים ולשם נידונין מגלי עריות וטובעין שם ואינן עולים לעולם. דומה ש' שנים ובו נידונים המלשינים תלוים בלשונותיהם ובו נידונים בכל מיתה ובעונש כבד אותן שעיניהם צרות בת"ח באר שחת הנקרא ארץ תחתית ש' שנים וכו טובעין בהושך היהודים החולקים על הת"ח שנא' ואתה אלהים תורידם לבאר שחת. הבית הראשון פתוח גבים גבים ואריות של אש עומדים שם ובשנופלים שם בני אדם מיד אוכלים אותם ולאחר שתאכלם האש חוזרין לקדמתן ונופלים שם. הבית השני יש בו יו"ד אלפים רבוא מאומות עכוים ועליהם ממונה אבשלום לדיינם וב"ק אומרת לו הניהו לו בשביל זכות אביו ומלאך אכזרי עומד ומכה האומות הנזכר בשבט של אש ושמו קושי"על ולאבשלום פוטרין מן הדין בזכות דוד ובשכר אבותיו שאמרו נעשה ונשמע בהר סיני והרשעים נדונים שם פעמים ביום. הבית השלישי נידונים שם עשרה אלפים רבוא מא"ה הנז' ודנין אותו בשבט של אש כמשפט הראשונים והמלאך הממונה עליהם שמו שפטיא"ל וקרח ועדתו לשם וקרח ממונה עליהם. וקרח ועדתו נפטרין מן הדין בזכות לוי בן יעקב ועדתו נפטרין מן הדין בזכות שאמרו אבותיהן

נעשה

מע בהר סיני הביתי הביעי נידונים שם יו״ד אלפים
רבוא מא״ה הנזי בשבט של איש הראשוני וירבעם בן נבט ממונה
עליהם והמלאך המכה איתן מחניא״ל שמו וירבעם ניצול מן הדין
בזכות אפרים בן יוסף שהיה צדיק גמור ועל שאמרו אבותיו נעשה
ונשמע כהר סיני. הבית החמישי נדונין י׳ אלפים רבוא מא״ה הנזכר
בכל יום כראשונים ואחאב והמלאך המכה איתן אוניא״ל שמו ואחאב
ניצול מאלו הדינים על שאמרו אבותיו נעשה ונשמע בהר סיני
הבית הישישי דנין אותן כראשונים יו״ד אלפים רבוא מא״ה הנזי
נידונין בכל יום ומיכה עמהן והמלאך המכה אותן הדריא״ל שמו
ומיכה ניצול מהן מכל הדינין על שאמרו אבותיו נעשה ונשמע
בסיני. הבית השביעי נידונין שם י׳ אלפים רבוא מא״ה הנזכר
בכל יום כראשונים ועמהן אלישע אחר הוא אלישע בן אבויה
והמלאך הממונה עליהם רוגזיא״ל שמו ואלישע אחר נידון עמהן:

דרום יושב

רוח דרומית חדרי תימן וחם אוצרות אש ומערת קיטור ופופה
וסערה וכתיב מן החדרים תבא סופה וכתיב והלך בסערות
תימן ממזרים קרה זו רוח צפונית שמקררת את העולם כשלג
ושיעור אוצרות וחדרים ומערה אלפים ותתקמ״ה שנים ושם
פתחה של גיהנם והרשעים נכנסים שם וחוזרין ורואין מרוה מזרחית
ומסתכלין בכבודן של צדיקים ומתביישין ומצטערים ואומרים אוי
להם

להם שהטאו ושלא עזקו בתורה ובמצות ומלאכי חבלה
אותן בקוצים עד שמגיעין לעומקה של גיהנם אשר ברוו.
צפונית וק"ד שנים הפרש בין פתחה של גיהנם ובין ישוב שבדרום
וביון שהנשמה פורחת מגופה מקבלין אותה מלאכי הבלה וקולעין
אותה כהרף עין למלאכי זעם ומלאכי זעם קולעין אותה לגיהנם
שנאמר ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע ומיסרין אותו
בגיהנם נמצא ברוח העולם ים ומובר וישוב וג"ע וגיהנם. וכל ד'
גבולותיו מהלך ז' פעמים אלף אלפים שנה ותעיה אלפים שנה ותק"ד
שנה וישוב ת"ק שנים ורוח ד' שנים הרי תתק"ח שנים וגלגל מהלך
משחרית לערבית ת"ק שנים מהלך ואינו נכנס בישוב אלא
ט"ו שעות בשנה ולבנה מהלכת חמרה ממנה מהלך י"א שעות
ואינה נכנסת בישוב אלא ז' שעות בלבד. אורכו של עולם ת"ק
שנה ורוחבו ת"ק שנה ועוביו ת"ק שנה והוא עגול וים הגדול עומד
על סנפיריו של לויתן ולויתן שרוי בתוך המים התהתון ואינו
דומה בהן אלא כדג קטן שבתוך הים ומים התחתונים עומדין על
שפת מימי אוקיינוס ואינן דומין בהן אלא כמעיין קטן שעל
שפת הים כן מים התחתונים כנגד מי אוקיינוס ומי איקיינוס
עומדין על שפת מימי בראשית ודומין מימי אוקיינוס כנגדן כמעין
קטן שעל שפת הים למי בראשית עומדין בשפת הבובים ודומין
כנגדן כמעין קטן שעל שפת הים ומים הבובים תלוין ועומדין
על ארץ התחתונה וארץ התחתונה רקוע על המים שנא' רוקע
הארץ על המים ומים על עמוד חשמל ועומדין השמל על
הרי ברד והרי ברד על אוצרות שלג ואוצרות שלג על
אוצרות של מים ואש ואוצרות מים ואש על הים וים על

התהום

תהום למה הוא דומה לשלשה ראשי שור ועומד בין תהום העליון לתהום התחתון. ואמר לתהום העליון החסר מימך לתהום התחתון אבע מימך שנאמר תהום אל תהום קורא וגו' ותהום עומד על תוהו ותוהו דומה לקו ירוק ומקיף את העולם כולו כחוט ומחויך בין קצות השמים לקצות השמים ומשם חושך יוצא ותוהו על בוהו אלו אבנים מפולמות שהן משוקערות בתהום ומהן מים יוצאין שנאמר ונטה עליה קו תוהו ואבני בוהו ובוהו עומד על ים וים עומד על מים מתוקים ומים מתוקים על ההרים וההרים על רוח ורוח על כנפי סערה וסערה תלויה וקשורה בשפת ארץ התחתונה ארץ התחתונה בסערה וסערה תלויה וקשורה בכיפת ארמה ארמה תלויה בסערה וסערה תלויה וקשורה בכיפת חרבה חרבה תלויה בסערה וסערה תלויה וקשורה בכיפת יבשה. יבשה תלויה בסערה וסערה תלויה וקשורה בכיפת ארקא ארקא תלויה בסערה וסערה תלויה וקשורה בכיפת תבל. תבל תלויה בסערה וסערה תלויה וקשורה בכיפת חלד ולא זו על גב זו אלא כעין ענולים וכיפת ז' רקיעים אחוזים בקרסייהו ככיפת קערה שהיא בפיה ע"ג שולחן וחלד הוא יישוב עולם וחלד תלויה בסערה וקשורה בכיפת וילון. וילון תלויה בסערה וקשורה בכיפת רקיע. ורקיע וקורקסי אחוזים בקורקסי תבל ורקיע תלויה בסערה וקשורה בכיפת שחקים וקורקסי שחקים אחוזים בקורקסי ארקא ושחקים תלויה בסערה וקשורה בכיפת זבול. וקורקסי זבול בקורקסי יבשה. זבול תלויה וקשורה בסערה בכיפת מעון וקורקסי מעון אחוזים בקורקסי חרבה חרבה תלויה בסערה וקשורה בכיפת מעון וקורקסי מעון אחוזים בקורקסי ארמה מכון תלויה בסערה וקשורה

בערבות וקורקסי ערבות אחוזים בקורקסי ארץ התחתונה.
ערבות תלוי בזרוע של הקביה שנאמר מתחת זרועות עולם
אמר שמואל בי זרועות הללו למה אלא אחת בימינו סובל העליונים
ובשמאלו סובל התחתונים ולכך נאמר מתחת זרועות עולם וכסא
כבוד אחרי ארץ התחתונה מקיפין אש ומים אחרי אש ומים מקיפין
רעש ורעדה ואחרי רעש ורעדה מקיפין ברקים ורעמים ואחרי
ברקים ורעמים מקיפין זיקין וזועות אחרי זיקין וזועות דמות
החיות אחרי דמות החיות רצוא ושוב אחרי רצוא ושוב אמרי
המולה אחרי אמרי המולה קול דממה דקה אחרי קול דממה דקה
אומרים ק' ק' ק'. ואחרי אומרים ק' ק' ק' אומרים ברוך כבוד ה'
ממקומו אחרי אומרי ברוך כבוד ה' ממקומו אומרים ברוך כבוד ה'
לעולם ועד ארץ התחתונה אחוזה בקורקסי ערבות ומישור ערבה
בארץ ורגלי החיות ומישור ערבות בארץ התחתונה ובהן רגלי
החיות ואופנים ושרפים ועל קרני החיות רקיע ועל איתו רקיע
כסא הכבוד ורגלי השכינה על ראשיהן בערבות ורגליהן בארץ
התחתונה. ומנין שכסא הכבוד בערבות שנאמר סולו לרוכב
בערבות ביה שמו ועלזו לפניו. ומנין שרגלי החיות בארץ התחתונה
שנאמר וארא החיות והנה אופן אחד בארץ אצל החיות וכשם
ששכינתו בעליונים כך שכינתו בארץ שנאמר כסא שמים הודו
ותהילתו מלאת הארץ ואומר השמים כסאי והארץ הדום רגלי.
אלף אלפים ריבוא רבבות של מלאכי השרת עומדין ומקלסין
אותו בכל מיני שבח ובכל מיני קילוס סביבות סביבות רגלי
השכינה בארץ התחתונה שנאמר כסה שמים הודו ותהילתו מלאה
הארץ. ומקיפין אותו מקום של רגלי השכינה אלף אלפים

עולמות

מדות שנאמר סביב שמנה עשר אלף שם העיר מיום ההוא יהוה שמה ואזן ירושלים בניו שבקיעודי אלפיים ומאה מזרחיוד אלפיים ומאה עולמות לרוח מערביוד אלפיים ומאה עולמות לרוח דרומיוד אלפיים ומאה עולמות לרוח צפוניים אילג שברוה צפוניים מלאכים אומרים תהילה בכח בכבוד וגבורה ושבח נמרה וחן וצדקה נותני שיר ותפארה אלו שברוה דרומיים מלאכים מלאכי ניתני הוד והדר ופאר ורינה ועטרה וגאוה וגאון . אלג שברוה מזרחים מלאים מלאכים משוררים שיר חדש וקדושה מלאים טהרה כתר מלכות וקול דממה דקה אלו שבכוה מערבית מלאים מלאכים אומרים בחדוה ותפארת ועטרה וגיאות גילה וצהלה ורנה . יח אלפים עולמות מקיפי חומות איש ומים . אחרי חומות איש ימים מקיפין הרי ברד אחר הרי ברד מקיפין אוצרות של שלג אחרי אוצרות של שלג מקיפין כתלים של סופה אחרי כתלים של סופה מקיפין כנפי סערה אחר כנפי סערה מקיפין כרובים מעופפים אחרי כרובים מעופפים מקיפין כנפי רוה אחר כנפי רוח מקיפין אלף אלפים מחנות אחר אלף אלפים מחנות מקיפין ריבי ריבוון צבאות אחר ריבי ריבון צבאות מקיפין אלפי שנאן אחרי אלפי שנאן מקיפין משוררי שירות אחרי משוררי שירות מקיפין מרני רננות אחרי מרני רננות תוקעי בשופר זה ואחריהם אומר הדר ואחריהם אומר ברוך ואחריהם הי ימלוך שנאמר ותהלתו מלאה הארץ . ואחרי כל אלה מקיפין מים היון . מכאן ואילך תהו ובהו עד אין הקר ואין מספר ואין שיעור ואין סוף שנא' וישת חושך סתרו סביבותיו סוכות חשרת מים עבי שחקי עיב נשלך רשות לדבר מכאן ואילך כאלו נותן אצבע בעין כך כתב בספר בן סירא במושלאין ממך אל תחקור ובמכוסה ממך אל תדרוש ומה שהורשת התבונן ואין לך עסק בנסתרות . ובכל יום ויום יושב

הקב"ה על כרוב עובר ושב בכל העולמות הללו ומקבל מהן שבח וקילוס כשהוא הולך רוכב על כרוב וכשהוא חוזר טס על כנפי רוח שנאמר וירכב על כרוב ויעף וידא על כנפי רוח. בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם. מדת בשר ודם כשהוא משגר שליח ממדינה למדינה צריך לחזור ולהחזיר שליחותו אבל שליח של הקב"ה אינו כן אלא ממקום שעומדין משם מחזירין שליחותו שנאמר חגה האיש לבוש הבדים אשר קסת הסופר במתניו משיב דבר לאמר עשיתי ככל אשר ציותני ואומר התשלח ברקים וילכו ויאמרו לך הנני וישוב לך אין אומר כאן אלא ויאמרו לך הנני מלמד שבכל מקום שהולכין שם מצוין ועומדין לפניו ואוי הלא את השמים ואת הארץ אני מלא נאום ה'. עד כאן תהום התחתון של ארץ התחתונה. למעלה מארץ התחתונה תהום למעלה מתהום תוהו למעלה מתוהו בוהו למעלה מבוהו ים למעלה מן הים מים מתיקים למעלה ממים מתיקים אדמה ועל אדמה גדולתו ותהילתו של הקב"ה כחו ותקפו שנאמר אל תראי אדמה וגו'. ע"כ תהום השנית למעלה מתהום תהו למעלה מתהו בוהו למעלה מבוהו חשך למעלה מחושך מים למעלה ממים חרבה למעלה מחרבה יאורים וכל אגמי מים שנאמר ונתתי יאורים בחרבה ע"כ תהום השלישי למעלה מן חרבה תהום למעלה מן תהים תהו ובהו ותהו מים למעלה ממים יבשה וביבשה ימים ונהרות וכל מקוה מים שנאמר אשר לו הים והוא עשהו ויבשת ידיו יצרו ע"כ תהום הרביעית למעלה מן היבשה תהום למעלה מתהום תהו ובהו וחושך ומים. למעלה ממים ארקא ובארקא שאול תחתון ואבדון ובאר שחת וטיט היון ושערי מות ושערי צלמות ובהם

בגיהנום ושם נידונים רשעים ומלאכי חבלה ממונים עליהן
ושם אוצרות הושך ורשעים בחושך ידמו. מדור העליון של
גיהנם שאול וגבהו תיק שנה ארכו תיק שנה ורחבו תיק שנה. מדור
השני אבדון סיק שנה ארכו תיקא שנה רחבו תיק שנה גבהו מדור
השלישי של גיהנם באר שחת קסק שנה ארכו תיק שנה רחבו
תיק שנה גבהו מדור הרביעי טיט היון תיק שנה ארכו תיק שנה רחבו
תיק שנה גבהו מדור החמישי משערי מות מדתו כמדת האחרים
מדור הששי שער צלמות ומדתו במדת האחרים וכן מדור
השביעי ונמצא גיהנם הלוכה ששת אלפים ותיק שנה והאש
שבגיהנם חזקה היא אחת מששים באש של צלמות: והאש
שבשערי צלמות קשה היא מס' באש של שערי מות והוא קשה מס'
באש של טיט היון ושל טיט היון קשה מכ' של אש של באר
שחת ושל באר שחת קשה מס' של אש שבשאול ושל שאול
וכל מדות הללו שבגיהנם לכופרים בה לאפיקורסין למוסרים
ולכופרים בתורה ולכופרים בתחית המתים ושנחנו היותם בארץ
החיים אלו פרנסי הדור שמטילין אימה יתירה על הצבור שלא
לשם שמים ופשעו וגרמו נזקוק פה שהחריבו ביחמ"ק ושחטאו
והחטיאו את הרבים כגון ירבעם ב"נ והביריו יורדין לגיהנם ונעלת
בפניהם ונידונים בה לדור דורים שנאמר ויצאו וראו בפגרי האנשים
הפושעים בי וגו' ע"כ מעשה גיהנם. תהום החמישי למעלה מן
ארקא תהום תהו ובהו וחשך ומ"ם. למעלה מן המים תכל ועל
תכל יש הרים וגבעות שנא' ההרים רעשו ממנו והגבעות תתמוגגנה
ובה אסיקים וגיאות וכל יושביהן ויש בתכל שכ"ה מיני בריות ויש
מהם בני אדם שראשן דומה לשור וגופיהן דומה לשור ומדברים

כבני

כבני אדם ויש מהם שיש לו שני ראשים ודי אזנים ודי עינים ב׳
חוטמין וב׳ פיות וד׳ ידים וד׳ רגלים וגופיהן אחד וכשהן יושבים
דומין לב׳ בי״א וכשהן הולכין דומים לאדם אחד ובשעה שאובלין
ושותין מריבין זע״ז לומר אתה אכלת יותר ממני אתה שתית יותר
ממני ושמא תאמר רשעים הם חייו אלא צדיקים גמורים הם ועל
תבל עתיד הקב״ה לעמוד ולהקים פנדי אדם של אותן בי״א שיעשו
עצמם כאלו שוכנים בעפר ומחייה אותם ומעמידן על רגליהן ומודיע
להם נסים וגבורות ונפלאות כדי שיודו להקב״ה שהוא מחייה
מתים ואח״כ יושב ומחלק להן שכר טוב וחלק טוב ונחלה מכסא
הכבוד שנא׳ ובסא כבוד ינחילם פי לדי מצוקי ארץ וישת עליהם
תבל עיכ תהום חששית למעלה מן תבל תהום למעלה מתהום
תהו וכהו וחשך וים ושם למעלה מהם הלד ועל חלד יש בי״א
ובהמות וחיות השדה ועוף השמים וימים ונהרות ודגי הים וכל
מיני שקצים ורמשים. ושם ישראל תורה ומצות ומע״ט וצדיקים
ויראי שמים וע׳ אומות ורשעים וצדיקים זישרים מדברות הרים
וגבעות שדות וכרמים וגנות ופרדסים יערות וכל ישוב שנאמר
האזינו כל יושבי חלד עיכ תהום חשביעי עיכ שיעור התחתיים:

נתחיל שיעור עיליים (נ"א סיד עיליים)

למעלה מן חלד וילון ואינו משמש בלום אלא נבנם שחרית ויוצא ערבית ומחדש בכל יום מעש"ב ומין שנקרא שמים שנאמר הנוטה כדוק שמים וגו' ולמה נקרא שמו וילון לפי שהוא דומה לסיכן של מלכים שמבנים אותו בפתח פלטין של מלך בשעה שהמלך נכנם בפלטורין שלו הם מבנים אותו ובשעה שהוא יוצא הם מעבירין אותו אף כך וילון בשעה שעולה עמוד השחר תצא חמה לשמש בעולם הוא נפתח בעולם ומכסה פני רקיע מפני גלגל חמה שמהלכת בעולם וכשהחמה נכנסת נוללין ומעבירין אותו כדי שתעלה הלבנה וכוכבים ומזלות להאיר על פני הארץ. והוא רחוק מן וילון ת"ק שנה. למעלה מן וילון שמים הנקרא רקיע שנאמר השמים מספרים כבוד אל וגו' ושמה חמה ולבנה וכוכבים ומזלות קבועים שנאמר ויתן אותם אלקים ברקיע שמים וגו' ומלאכים קדושים שמים נכבדים ממונים עליהם ואלה שמותם. ע"כ מצאתי:

ר"א ר' בחכמה יסד ארץ וגו' שכל מה שברא הקב"ה בעולמו ברא כנגדן ונתן אימת זה על זה וברא הב"ח את ישראל ברא כנגדן א"ה כי לעין אותו ישראל כשהן חיין ומה תקנה שתיקן להם שרים ברא א"ה ברא שרים שלהם ברא ישראל ברא שרים שלהם מיכאל ונבריאל בזמן שישראל עוברין על רצונו של מקום עומדין ומקטרגין שרי א"ה עבום על ישראל ועומדין שרי ישראל בתתנה ובקשת לפני הביה ביון שמתחברת תחינתם של א"ה עבו"ם עם תחינתם של ישראל מיד מתרצה להם הב"ה לישראל ונותן להם

להם שיהיו מתגברין ומוציאין שרי אומתם ונותן אותם על שרי
א"ה עכו"ם ומתישין את כחם ומכסכסין את רוחם והיו מכניעין
לפניהם ואלמלא כן לא היו ישראל יכולין בפניהם. ברא נ"א ברא
כנגדן שדים ואלמלא רחמיו של הקב"ה ותיקונם שתיקן להם אין
כל בריה יכולה לעמוד בפני המזיקין ומיד חוזרין חלילה ומה תקנה
יש להן כל תקופת ניסן נותן הקב"ה כח בשרפים ומתגברים ומתקוממין
את ראשן ונופל אימתן על המזיקין וכן הוא אומר באברתו יסך
לך ואומר לא תירא מפחד לילה. ברא בחמות והיות וברא
כנגדן דובים וארויות ונמרים ואלמלא רחמיו וחסדיו של הקב"ח
לא היו יכולין בהמות ושאר היות לעמוד בפני היות רעות ומה
תקנה תיקן להם כל תקופת תמוז נותן הקב"ה כח בבהמות בהררי
אלף ומגביהות את עצמן ונופל אימתן על ארויות והיות רעות
ואלמלא כן לא היתה בהמה יכולה לעמיד בפניהם ברא עופות
מהם בישוב ומהם שלא בישוב ברא כנגדן פרס ועזניה כמו כן
ביישוב כך נשר ביישוב ואלמלא רחמיו של הב"ה ותקנה שתיקן
להם לא היו עופות יכולין לעמוד בפני אלו ומה תקנה שתיקן
להם כל תקופות תשרי נותן הקב"ה כח בזיז שדי ומרים את ראשו
ונותן אימתו וקולו על פרס ועזניה ברא דגים קשנים וגדולים ויש
בהם דג גדול שבגדולים ארבע מאות פרסה ואלמלא רחמיו של
הקב"ה ותקנה שתיקן להם לא היה כח לקשנים לעמוד בפני
הגדולים ומהם תקנה שתקן להם כל תקופת טבת מרים לויתן את
ראשו זמניה א"ע ונופל אימתו על הדגים שבים ואלמלא כן לא
היה כח לקטנים לעמוד בפני הגדולים דה"ד הי בחכמה יסד ארץ:

ר"א ה' בחכמה יסד ארץ שברא הקב"ה את עולמו בד' רוחות מזרח ומערב צפון ודרום. מזרח ממנו יוצא אור לעולם. מערב ששם אוצרות שלג ואוצרות ברד ומשם קיר יוצא לאור דרום משם טללי ברכה וגשמי נדבה יוצאין לעולם צפון ממנו חושך יוצא לעולם ומשם שברא דקב"ה ד' רוחות וסיבבן לכל העולם כולו ובריות העולם עומדות באמצע כך ברא ה' חיות וסיבבן לכסא הכבוד. וכסא הכבוד באמצע למעלה מכולם. וכך סדרן של בני יעקב בשעה שציוה עליהם בדגלים מזרה שממנו יוצא אור יהו כנגדו מי שהוא אור וכן כתוב והחונים לפני המשכן מטה יהודא שהוא מלך ועליו יששכר שהוא בעל התורה שנאמר מבני יששכר יודע בינה וגו' ועליו זבולן שהוא בעל עשירות זבולן לחוף ימים ישכון דרום שממנו טללי ברכה וגשמי נדבה יוצאין לעולם וכנגדם ראובן שהוא בעל תשובה והקב"ה משפיע ברכה בשבילו לעולם ועליו שמעון וגד זה הוא ומדתו מדת הדין לסיכך הרג אנשי שכם ועליו גד שהוא בעל גבורה שנא' גד גדוד יגודנו וגו' מערב ששמש אוצרות שלג ואוצרות ברד וקיר וחום יוצא לעולם וכנגדו אפרים זבולון ומנשה ושכינה לעולם במערב שנאמר וידיד ה' ישכון לבטח עליו. צפון שממנו חושך יוצא לעולם וכנגדו דן שדחשי' בעי"א שהיה יתעם מחזיר על כל ארץ ישראל ולא היו מקבלין אותו עד שבא שבט דן וקבלו אותו שנאמר ויועץ המלך ויעש שתי עגלות זהב אשר בדן וגו' ועליו נפתלי ואשר מאיר על החושך שנאמר יהי רצון אחיו וגו' ההי"ד ה' בחכמה יסד ארץ וגו' שברא שמים וד' רוחות וסיבב להם מלאכים מיכאל וגבריאל ואוריאל ורפאל. וסיבבם לד' רוחות

מיכאל

מיכאל במזרח מלפניו כנגד שבט לוי שבששה שעברו ישראל את הים ענה משה ואמר מי כמוך ואהי"ב אין כאל ישורון הרי מיכאל רפאל במערב מאחריו כנגד אפרים ולמה נקרא שמו רפאל שהוא מזומן לרפאות את ישראל שנאמר אל נא רפא נא לה ומתם הכתוב רפא נא לה הרי רפאל גבריאל בדרום מימינו כנגד ראובן ויחודא דכתיב כי יהודא גבר באחיו ויצא ממנו בן שנקרא שמו פלא יועץ אל גבור הרי גבריאל אוריאל בצפון משמאלו כנגדו דן שהוא חושך ולמה נקרא שמו אוריאל כנגד תורה נביאים וכתובים לכך נאמר כאן כונן שמים בתבונה:

ד"א כונן שמים: גוי העליונים שבראן לזכרון או לשבח את שמו כיצד כל שחר ושחר מלאך עומד לפניו פותח ואומר ה' ימלוך לעולם ועד. וכל גבורי מעלה עונים אחריו והיה אחת עומדת באמצע הרקיע ישראל שמה ואומרת ברכו את ה' המבורך וכל גדודי מעלה עונין אחריו ברוך ה' המבורך לעולם ועד ונומרין את חדבר שרפים ואומרים קדוש קדוש קדוש ה' צבאות והאופנים וחיות הקודש מרעישים את העולם ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו עד שאוגדין כל שרי מעלה וכל גדודים כל אחד ואחד אומר לאותה חיה ששמה ישראל ועל מצחה חקוק ישראל שמע ישראל ה' וגו'.

ההי"ד כונן שמים בתבונה:

ספר מעין חכמה

בשעה שעלה משה למרום בא ענן ורצץ כנגדו ולא היה יודע משה רבינו אם לרכוב עליו אם לאחוז בו מיד פתח הענן פיו ונבנס משה בתוכו והיה מהלך בוקיע כאדם שהוא מהלך באפל. שכן כתוב בתורה ויבא משה בתוך הענן סגע בו קמואיל השיער המלאך המשונה על יב אלפים מלאכי חבלה שהן עומדין על שערי הרקיע גער בו במשה ואמר לו מה לך בן עמרם לבא במקום מלאכי אש אל משה אני לא בעצמי באתי אלא ברשות של הקביה לקבל תורה ולהורידה לישראל. כיון שלא הניחו לילך הכהו משהפצע אחד ואבדו מן העולם. והית משה מהלך ברקיע עד שמגע הדרניאל המלאך אמרו עליו על הדרניאל המלאך שהוא גבוה מחבירו ששים רבוא פרסאות וכל דבור ודבור שיוצא מפיו שנים עשר אלפים ברקים של אש יוצא מפיו בדבור אחד. וכיון שראה את משה נער בו ואמר ליה מה לך בן עזרם במקום קדושים עליונים כיון ששמע משה את קולו נבהל מפניו וזלגו עיניו דמעות ובקש לגזול מן הענן מיד נתגלגל רחמיו של הקביה על משה ואמר הדרניאל מיום שבראתי אתכם בעלי מריבה אתם מתחילה כשבקשתי לבראות את ארהיר עשיתם קשינור לפני ואמרתם לי מה אנוש וגו ויהר אפי בכם ושרפה מכם כתות באצבעי הקטנה ועכשיו מריבים אתם עם נאמן בית שהעליתי אותו הנה לקבל תורה לתוריד לבני בבורי שאלמלא תורה שישראל מקבלים אין לכם דירה ברקיע כיון ששמע הדרניאל

מיד

מיד זרז עצמו לפני הקב"ה ואמר לפניו רבש"ע גלוי וידוע לפניך
שלא ידעתי שבא ברשותך הנה עכשיו אהיה שלוחו ואלך לפניו
כתלמיד לפני רבו מיד רץ וכסף הדרניאל א"ע והלך לפני משה
כתלמיד לפני רבו. עד שהגיע אצל אישו של סנדלפון א"ל
הדרניאל למשה לך שוב שאיני יכול לעכב עצמי מפני איש
של סנדלפון שלא ישופני כיון שנאה משה את סנדלפון מיד
נכהל ונחפז לפול מן הענן וזלגו עיניו דמעות ובקש רחמים לפני
הקב"ה ועמהו ומרוב חבתן של ישראל ירד הקב"ה בעצמו מכסא
כבודו ועמד לפני משה עד שעבר מאשו של סנדלפון ועל אותה
שעה כתיב בתורה ויעבור ה' על פניו. אמרו על סדלפון שהוא
גבוה מחביריו מהלך תיק שנה ועליו כתיב והנה אופן אי בארץ
אצל החיות זה סנדלפון שעומד אחר המרכבה וקושר כתרים לקונו
כי תעלה על דעתך שמלאכי השרת יודעין היכן הקב"ה שרוי
הלא כתיב ברוך כבוד ה' ממקומו במקומו לא נאמר אלא ממקומו
מלמד שאין מכירין מקומו של הקב"ה אלא משביע סנדלפון את
הכתר שמכתירין מקומו של הקב"ה בקדושות זעולה הכתר מעצמו
ויושב בראש אדוניו מיד כל חיילי מרום חלים ועים וחיות הקודש
דוממות ושרפי חקודש נהמים באריות ועוני השרפים קדוש קדוש
קדוש ד' צבאות מלא כל הארץ כבודו וזה פירושו קדוש בעליונים
קדוש בתחתונים קדוש בכל עולמים ידוד הנקדש בסוד צבאות
ישראל ובשעה שמניע הכתר לכסא הכבוד מיד נלגלי המרכבה
מתגלגלין ומתרעשים אדני שרפרף וכל הקיעים כולם אוחזות חלחלה
ובשעה שהכתר עומד על כסא הכבוד לישב במקומו כל חילי
מרום פותחים פיהם ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו בא וראה שכתוב
של הקב"ה שפשעה שמניע הכתר בראשו מחזיק ה' ראשי לקבל

הַכתר מעבדיו וכל חיות ושרפים וגלגלי המרכבה וכסא הכבוד חיילי מעלה וחשמלים וכרובים מתגדלים ומתחבים ומתגאים ונותנים הוד והדר ומשליכים אותו כולם ואומרים בפה אחד ה' מלך ה' מלך ה' ימלוך לעולם ועד. וזהו פירוש ה' מלך קודם שנברא העולם ה' מלך משנברא העולם ה' ימלוך לעולם ועד לעולם הבא. ואז הקב"ה ישתכח שמי מסכים עמהם ואומר ימלוך ה' לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה. וביון שעבר משה מסנדלפון פגע בו רגיון נהר של אש וגחלים שלו שורפים את מלאכי השרת ובו שובלין כולם ומתחדשין לבקרים שנ' חדשים לבקרים רבה אמונתיך וכך מפורש ע"י דניאל נהר דנור נגיד ונפיק מן קדמוהי אלף אלפין ישמשוניה ורבוא רבבן קדמוהי יקומון דינא יתיב וספרין פתיחן וזה פירושו נהר של אש ששמו רגיון מושך גחלים בוערות ויוצא לפני הקב"ה מתחת כסא הכבוד. והוא עשוי מזיעת ארבע חיות שתחת כסא הכבוד ומזיעת אש מאימתו של הקב"ה ומאותו זיעת אש נעשה אותן הנהר והקב"ה יושב על כסא דין ודן אפילו למלאכי השרת שנאמר הן בעבדיו לא יאמין ומלאכיו ישים תהלה וכתיב הן בקדושיו לא יאמין ושמים לא זכו בעיניו וכשמלאכי השרת באין לדין מתחדשין ושובלין באותו נהר של אש ומה אם מלאכי השרת טובלין באותם נהר של אש בני אדם לכשיבא מיד הקב"ה העבירו משם ופגע בו גלי צור חמכונה רזיאל ועליו הוא מפי עליון לא תצא רעות והטוב ולמה נקרא שמו גלי צור שמגלה טעמי צור רזיאל ששומע מאחורי הפרגוד מה שנגזר להיות ומכריז בעולם ועומד אליהו זכור לטוב על הר חורב ושומע קול הכרוזה מפיו והולך ומשמיע

הקיל בעולם וכן מתיב כי עוף השמים יוליך את הקול יזח רזיאל ובעל כנפים יגיד דבר זה אליהו. אמרו עליו על גלי צור שהוא עומד לפני הבמא וכנפיו פרושות לקבל הבל פיהם של חיות ואלמלא כן היו נשרפים כל מלאכי השרת מהבל פיהם של חיות ועיד מדה אחרת של גלי צור שנוטל במין מהבת ברזל והוא של אש וכקבל עליה נחלי אש מנהר דגיון ומעמידה כנגד מלכים ושרים ונגידי עולם כדי שיצלה יום ותפול אימתם בעולם ביון שראהו משה נזדעזע מיד נטל הקב"ה והעבירו משם וגנע בו גדוד של מלאכי אימה שהם סובבים לבמא חבבוד שהם גבורים ועצומים מכל המלאכים ובקשו לשרפו בהבל פיהם מיד פירש עליו הקב"ה זיו כבודו ואמר למשה השב להם תשובה אמר להם משה רבינו כתיב בתורה אנכי ה' אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים שמא נשתעבדתם במצרים ויצאתם בני חורין שאתם צריכין לתורה כתיב לא יהיה לך אלהים אחרים שמא עבודה זרה יש בתוככם כתיב לא תשא שמא משוא וכתן יש ביניכם שאתם צריכים לתורה לעשות שבועה. כתיב זכור את יום השבת לקדשו שמא בעילה יש ביניכם שאתם צריכ; לתורה כתיב כבד את אביך ואת אמך שמא אב ואם יש לכם שאתם צריכין לתורה. כתיב לא תרצח שמא שפכת דמים יש ביניכם שאתם צריכין לתורה. כתיב לא תנאף שמא נשים יש ביניכם שאתם צריכין לתורה. כתיב לא וגנוב שבא ממון יש ברקיע שאתם צריכין לתורה. כתיב לא תחמוד שמא בתים שדות וכרמים יש ביניכם שאתם צריכין לתורה מיד חזרו כל מלאכי השרת והודו לדבריו של הקב"ה ואמרו ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל

הארץ אשר תנה הודך על השמים ולימדו חקב"ה כל התורה כולה
בארבעים יום וכשבא לירד וראה אימתן של מלאכים וגדודים
מלאכי אימה מלאכי זיעה מלאכי חלחלה מלאכי רתת מיד אחזתו
חלחלה ושכחו בשעה אחת מיד קרא הקב"ה ליפיפיה שר
התורה ומסר לו את התורה עדוכה בכל ושמורה וכל מלאכי
השרת נעשו אוהביו וכל א' וא' מסר לו דבר רפואה וסור שמות
שהן יוצאין מכל פרשה ופרשה כל שמושיחן שכן הוא אומר
עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם ואף מלאך
המות מסר לו דבר שכן כתוב ויתן את הקטורת
ויכפר על העם וזהו השימוש הנכתב שמסרו
לו המלאכים על ידי יפיפ"ח שר התורה
ועל ידי מטטרון שר הפנים ומסרו
משה לאלעזר ואלעזר לפנחס
בנו שהוא אליהו
כהנא רבאזיקי'
זכור לטוב
אמן:

נשלם ספר מעין החכמה